

ՍՈՒՐԲ ԳԷՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻ  
ST. KEVORK ARMENIAN CHURCH



ԿԻՐԱԿՆՈՐԵԱՅ ԹԵՂԹԻԿ

Sunday Bulletin

ԿԻՐԱԿԻ, Յունիս 28, 2020

SUNDAY, June 28, 2020

9215 SE Church St., Clackamas, OR 97015



# ՃԱՇՈՒ ԱՎԵՏԱՐԱՆ

Մատթեոս 12:38-45

**Ա**յն ժամանակ օրենսգետներից եւ փարիսեցիներից ոմանք նրան պատասխան տուեցին ու ասացին. «Վարդապե՛տ, քեզնից մի նշան ենք կամենում տեսնել»: Նա պատասխան տուեց նրանց ու ասաց. «Չար եւ շնացող ազգը նշան է փնտռում. այլ նշան չի տրուի նրան, բայց միայն Յովնան մարգարէի նշանը. որովհետեւ, ինչպէս Յովնանը երեք օր ու երեք գիշեր կէտի փոքի մէջ էր, նոյնպէս եւ մարդու Ռդդին երկրի ընդերքում՝ երեք օր ու երեք գիշեր: Նինուէի մարդիկ դատաստանի ժամանակ այս ազգի դէմ պիտի դուրս գան եւ պիտի դատապարտեն նրան, քանի որ նրանք Յովնանի քարոզութեամբ ապաշխարեցին. եւ ահաւասիկ այստեղ Յովնանից մեծը կայ:

Հարաւի Դշխոն դատաստանի ժամանակ պիտի դուրս գայ այս ազգի դէմ եւ պիտի դատապարտի նրան, որովհետեւ նա երկրի ծագերից եկաւ լսելու Սողոմոնի իմաստութիւնը. եւ ահա այստեղ Սողոմոնից մեծը կայ»: «Սակայն պիղծ ոգին դուրս է ելնում մարդուց, շրջում է անջրդի վայրերում, հանգիստ է որոնում եւ չի գտնում: Այն ժամանակ ասում է՝ դառնամ իմ տունը, որտեղից դուրս եկայ. եւ գալիս է ու այն գտնում դատարկ՝ մաքրուած ու կարգի բերուած: Այն ժամանակ գնում եւ վերցնում է իր հետ իրենից աւելի չար եօթը այլ ոգիներ եւ մտնում նրանցում եւ այնտեղ. եւ այդ մարդու վերջը լինում է աւելի վնաս, քան առաջ էր. այսպէս պիտի լինի եւ այս չար սերնդին»:






## GOSPEL READING

Matthew 12:38-45

**T**hen some of the scribes and Pharisees answered, saying, “Teacher, we want to see a sign from You.”

But He answered and said to them, “An evil and adulterous generation seeks after a sign, and no sign will be given to it except the sign of the prophet Jonah. For as Jonah was three days and three nights in the belly of the great fish, so will the Son of Man be three days and three nights in the heart of the earth. The men of Nineveh will rise up in the judgment with this generation and condemn it, because they repented at the preaching of Jonah; and indeed a greater than Jonah is here. The queen of the South will rise up in the judgment with this generation and condemn it, for she came from the ends of the earth to hear the wisdom of Solomon; and indeed a greater than Solomon is here.

“When an unclean spirit goes out of a man, he goes through dry places, seeking rest, and finds none. Then he says, ‘I will return to my house from which I came.’ And when he comes, he finds it empty, swept, and put in order. Then he goes and takes with him seven other spirits more wicked than himself, and they enter and dwell there; and the last state of that man is worse than the first. So shall it also be with this wicked generation.”





# ԱՂՕԹՔ

Գրեց՝ Յովնան Արք. Տերտերեան



Յարութեան շունչը Քու անսահմանելի ուժին մէջ է: Նոր շունչին հաղորդ դարձուցիր նաեւ զիս: Դուն ես աղբիւրը կենաց: Իմ հոգու մէջ տեսիլք է դարձած Յարութեան շունչը, այն դարձած է ջահը իմ ողջ էութեան: Յարութեան շունչը դարձուր թթիւմորը քու հոգեւոր կեանքի, ով հաւատացեալ, քանզի այդ շունչն է ոգին նոր կեանքին:

Նորոգող հնութեանց Աստուած իմ անհասանելի. նորոգէ նաեւ իմ անձը յաւիտեանս յաւիտենից: Իմ հոգիէն բղիտում առնող ամէն աղօթքով Քեզի կը դիմեմ, որպէսզի նորոգես իմ մէջ հին մարդը, եւ նորին առաջնորդես զիս, որուն մէկնակէտը Դուն ես՝ Աստուած յաւիտենակաւ:

## PRAYER

By Archbishop Hovnan Derderian



**The breath of the resurrection is in your ineffable power. You have allowed me to know this new breath, O Lord. You are the fountain of life. The breath of the resurrection has become a vision in my soul; it has become the torch of my entire being. Make the breath of the resurrection the yeast of your spiritual life, O faithful, for it is that breath the new life of the soul.**

**Renewer of the old, O Inscrutable God; renew also my person forever and ever. Every prayer emanating from my soul beseeches you to renew the old person in me and lead me to the new person, the core of which is you, O Eternal God.**

## ԳԻԻՏ ԵՆԽԱՐԱՅ Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՆՈՐԴԻ

Գրիգոր Լուսավորչի նշխարների գիտը հայոց ամենամեծ սրբի յիշատակին նուիրուած երեք տօներից մէկն է: Ըստ ասանդութեան՝ հայոց մեծ դարձից յետոյ Ս. Գրիգոր Լուսավորիչն իր կեանքի վերջին տարիներն ասարտում է ճգնակեցութեամբ եւ վախճանում է 326 թուականին: Նրա մարմինը գտնում են հովիւները, ովքեր, չճանաչելով մահացած կաթողիկոսին, մարմինը ծածկում են քարակոյտի տակ: Հետագայում Ս. Գրիգոր Լուսավորիչը տեսիլքով յայտնում է իր նշխարների տեղն աշակերտներից Գառնիկ Բասենցուն, որից յետոյ Հայրապետի նշխարները տեղափոխուում եւ ամփոփուում են Դարանաղի գաւառի Թորդան գիւղում: Ս. Գրիգոր Լուսավորչի նշխարները բոլոր քրիստոնէական եկեղեցիների ամենամեծ սրբութիւններից են: Հայոց Հայրապետի նշխարները գտնուելուց յետոյ նրանցից մի մասը իբրեւ սրբազան մասունք տարուել է Վաղարշապատ, Բիւզանդիա, Իտալիա: Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում պահուող Լուսավորչի Ս. Աջը Հայ եկեղեցու կարեւորագոյն սրբութիւններից մէկն է, որով օրհնում է սրբազան միւռոնը: Ս. Գրիգոր Լուսավորչի նշխարների գիւտի տօնը նշուում է Հոգեգալստեան տօնից յետոյ չորրորդ շաբաթ օրը: Տօնի առիթով Հայ եկեղեցին սահմանել է շաբաթապահք:



## THE DISCOVERY OF THE RELICS OF ST. GREGORY

In the calendar of the Armenian Church, the discovery of the relics of St. Gregory is an important feast and is commemorated on the Saturday before the Fourth Sunday after Pentecost.

As St. Gregory grew old, he became more involved in solitary life. St. Gregory's favorite spot for seclusion and prayer was a site called "the Caves of Mané," located on Mount Sebuhan near Erzinjan, now in eastern Turkey. This place had previously been the residence of the Virgin Mané, one of St. Hripsimé's companions. It is unclear how long St. Gregory lived there, and when exactly he died. After some time had elapsed, shepherds chanced upon his body and buried him at the spot where they found him, not knowing who he was. During the fifth century, a hermit named Karnig was guided by a vision to the grave of the saint and discovered his relics. It was customary in those days to distribute relics of saints to various churches in different parts, and it seems that the same practice was implemented in St. Gregory's case. Karnig took the body of the saint to the village of Tortan, located to the east of Mount Sebuhan, and buried some of the relics there; the rest were taken elsewhere. On or near St. Gregory's unmarked grave there stood a church, built at a later time and still extant in 1915. The exact site of St. Gregory's grave in Tortan was not known even to visitors in the tenth century; but nine other graves existed inside the church, and were said to belong to King Drtad, his queen Ashkhén, his sister Khosrovitukhd, and other members of St. Gregory's family. These were still extant as late as 1915.

The remaining relics of St. Gregory were later taken to the Monastery of St. John the Baptist in Pakavan, where St. Gregory had baptized King Drtad and the Armenian people in the Aradzani River. The relics were kept in a box and taken out on important occasions. In a.d. 450, when a rumor arose in Armenia that St. Vartan and the Armenian magnates had accepted the Persian religion during their visit to Persia's royal court, the returning

magnates were met by a gathering of priests, noblemen and common people, who held forth the box of St. Gregory's relics as a reminder of their Christian roots. Similar incidents occurred at times of turmoil and joy.

The relics of St. Gregory were later taken and laid beneath the massive columns of the Holy Zvartnots Church, whose ruins are still visible near the airport of Yerevan. The saint's skull was kept separately in a box. At some point the skull was transferred to the West and is now kept in the church of St. Gregory the Armenian in Naples, Italy. (Some other relics of St. Gregory deposited in that location were recently transferred to the Armenian Church by the Roman Catholic Church, as a tribute to the 1700th anniversary of Armenia's conversion to Christianity.) Today, relics of St. Gregory may be found at Holy Etchmiadzin, Holy Jerusalem and Antilias. The relic at Holy Etchmiadzin, encased in an arm-shaped reliquary, is used to bless the Holy Chrism (Muron) once every seven years. It is on display in the treasury of the Holy See.



# ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐ

## ԽԵԼԱՅԻ ՀԱՅՐԸ

Մեծահարուստ հայրը չէր ուզեր որ տղան ամեն բան դիրուծեամբ ստանար, հետեւաբար, իր 18-րդ տարեդարձին օրը կ'ըսէ՝

-Այսօր կ'երթաս և գործ կը գտնես, կ'աշխատիս ու դրամ կը շահիս, ապա թե ոչ՝ ընթրիքէն զրկուած ես:

Տղան, որ մինչ այդ շատ շփացած մեծցած էր, անմիջապէս կ'երթայ մօրը քով ու դրամ կը խնդրէ. Մայրը՝ չդիմանալով անոր արցունքներուն, կը հանէ ոսկի դրամ մը ու կու տայ տղուն:

Գիշերը տղան այդ գումարը հօրը կու տայ, իբր իր վաստակածը, իսկ հայրը՝ կը խնդրէ որ տղան դրամը ջրհորին մէջ նետէ, եւ տղան կը հնազանդի:

Յաջորդ առաւօտ, հայրը նոյն հրամանը կու տայ տղուն, տղան կրկին կը դիմէ մօրը, մայրը կրկին դրամ կու տայ տղուն, իսկ գիշերը երբ ան իր հօր ցոյց կու տայ իր «շահած» գումարը, հայրը կրկին կը խնդրէ որ երթայ ջրհորին մէջ նետէ, ու տղան կրկին հօրը հրամանը կը գործադրէ:

Բայց հայրը շատ խելացի մարդ էր, ու գիտէր ինչ էր կատարուածը. Ան երրորդ օրը՝ տղուն մօրը կ'ուղարկէ գիւղ իր ծնողքին այցելութեան ու տղայէն նոյն բանը կը խնդրէ: Այս անգամ տղան չէր գիտեր որու դիմէր, կամ ինչ ընէր գումարը ապահովելու համար, հետեւաբար ստիպուած կ'ըլլայ իսկապէս իջնել քաղաք ու խանութպանի մը մօտ որպէս բեռնակիր աշխատիլ: Ամբողջ օրը, ժամերով այնքան կ'աշխատի, կը քրտնի ու կռնակը կը ցաւցնէ որ ընթրիքի ժամուն, հազիւ կը կարենայ հասնիլ տուն: Ան հօրը ցոյց կու տայ վաստակած գումարը ու յոգնած կը նետուի բազմոցին վրայ:

Երբ հայրը կրկին կը խնդրէ որ ելլէ ու գումարը ջրհորը նետէ, տղան կը խենթանայ.



-Չէ՛ հայրիկ չէ՛, ի՞նչ կ'ըսես, գիտե՞ս ինչքան դժուար շահեր եմ այս մէկ ոսկին, հաճիս այսօր չնետենք, մեղք է, ինդրեմ քովս թող մնայ, հաճիս հայրիկ...

Հայրը՝ հասկնալով եղածը, կը ժպտի ու տղուն դառնալով կ'ըսէ՝

-Տեսա՞ր տղաս, միայն երբ արդարօրէն շահած իրաւունքդ կը կորսնցնես, այն ատեն այսքան կը ցաւիս ու կ'ափսոսաս...

Հիմա հասկցա՞ր ինչ կը նշանակէ ճակտի քրտինքով շահուած դրամ...

## ՄԱՏԱՆԱՆ

Մատանան հայտնվում է մի մարդու մոտ  
էւ մտածում. «Չգայթակղե՞մ այս մարդուն» :

Ու նրան ասում.

Տո՛ւր ինձ քո հոգին, եւ ես քեզ ցույց

կտամ՝ որքա՛ն լավն ու գեղեցիկ է դժոխքը:

Համաձայնվեց մարդը, ուզեց մի կարճ ժամանակով գնալ, նախապէս տեսնել, թէ ինչ է կատարվում դժոխքում: Նրանք իջան ընկած հրեշտակի հետ դժոխք. այնտեղ ձայներ էին, զվարճանք, գեղեցկություն, ամենուրեք ուրախ մարդիկ, լի՝ համեղ ուտեստներով, ամեն ինչ պարզապէս հիանալի էր: Մարդը նայեց շուրջօլորը, շրջեց ամենուր. եւ սատանան հարցրեց նրան. «Դե՞, հոգիդ տալի՞ս ես» : Մտածեց մարդը. «Դե՛, քանի որ դժոխքն այսքան հիանալի է. իսկ ինչո՞ւ ոչ» : Այնուհետեւ մի փոքրիկ դէւ հայտնվեց՝ ձեռքին պայմանագիր, մարդը ստորագրեց այն եւ վերադարձավ սովորական կյանք:

Շատ տարիներ անցան եւ նրա ժամանակը հասավ ...

Մարդը մահացավ, եւ ըստ պայմանագրի՝ գնաց դժոխք:

Սակայն այնտեղ լիակատար գարշահոտություն  
էր, եռացող կաթասներ, տանջվող, մեղավորներ, ճշոցներ,  
դեւերը տապակում, այրում, եփում էին մարդկանց, փշոտ  
նիզակներով ծակծկում: Մարդը սկսեց տագնապով փնտրել  
սատանային,

գտավ նրան, մոտեցավ եւ հարցրեց.  
ՂԵՒՐ, դու ինձ լրիվ ա՛յլ բան էիր ցույց  
տվել, թե ինչքան հիանալի է ամեն ինչ.  
սա ի՞նչ է: Եւ Սատանան պատասխանեց.  
ՂԵ՛հ, սիրելի՛ս, մի՛ շփոթիր տուրիզմն  
ու քաղաքացիությունը:

ՄԱՏԹԷՈՍ 7:13 «Ինչքա՛ն լայն է դուռը  
եւ ընդարձակ՝ ճանապարհը, որ դեպի կորուստ է տանում,  
եւ բազմաթիվ են նրանք, որ մտնում են»:

### Short Sermon

Why all of that whipped, nails, crown of thorns?

Hunger, thirst, tears and lots of pain. If it is a must that  
he would die, then ok but there are many other ways of dying.  
Because we will be continue living in pain, then he had to suffer  
for in that he himself had suffered, being tempted, he is able to  
aid those who are tempted. Jesus Christ found it a necessity that  
we live in pain so as we would long for reaching heaven. And to  
tell him: please don't leave us here on earth for long Hurry up,  
we want to get rid of the pain and go join you, He said: since  
you will live in pain, then I have to feel your pain too, I can't  
see you suffering alone... I'm one of you and I will be subjected  
to more pain than yours I will bare it till the end. You will have  
just a sip of the cup of pain but I will drink it all, By my  
suffering on the cross, I am carrying on your behalf the torment  
of hell... I am saving you from the eternal death by my death on

the cross. I would think of myself alone if I was just a human being. I would have said to myself no need to suffer all this pain, but I came for this moment, I'm going to suffer for the sake of all the ones who will suffer afterwards, I will tell them I suffered more. I shared with you the pain so that you share with me the resurrection.

## STORIES

### Don't Hope... Decide!

While waiting to pick up a friend at the airport in Portland, Oregon, I had one of those life-changing experiences that you hear other people talk about — the kind that sneaks up on you unexpectedly. This one occurred a mere two feet away from me.

Straining to locate my friend among the passengers deplaning through the jet way, I noticed a man coming toward me carrying two light bags. He stopped right next to me to greet his family.

First he motioned to his youngest son (maybe six years old) as he laid down his bags. They gave each other a long, loving hug. As they separated enough to look in each other's face, I heard the father say, "It's so good to see you, son. I missed you so much!" His son smiled somewhat shyly, averted his eyes and replied softly, "Me, too, Dad!"

Then the man stood up, gazed in the eyes of his oldest son (maybe nine or ten) and while cupping his son's face in his hands said, "You're already quite the young man. I love you very much, Zach!" They too hugged a most loving, tender hug.

While this was happening, a baby girl (perhaps one or one-and-a-half) was squirming excitedly in her mother's arms, never once taking her little eyes off the wonderful sight of her returning father. The man said, "Hi, baby girl!" as he gently took the child from her mother. He quickly kissed her face all over and then held her close to his chest while rocking her from side

to side. The little girl instantly relaxed and simply laid her head on his shoulder, motionless in pure contentment.

After several moments, he handed his daughter to his oldest son and declared, "I've saved the best for last!" and proceeded to give his wife the longest, most passionate kiss I ever remember seeing. He gazed into her eyes for several seconds and then silently mouthed. "I love you so much!" They stared at each other's eyes, beaming big smiles at one another, while holding both hands.

For an instant they reminded me of newlyweds, but I knew by the age of their kids that they couldn't possibly be. I puzzled about it for a moment then realized how totally engrossed I was in the wonderful display of unconditional love not more than an arm's length away from me. I suddenly felt uncomfortable, as if I was invading something sacred, but was amazed to hear my own voice nervously ask, "Wow! How long have you two been married?"

"Been together fourteen years total, married twelve of those." he replied, without breaking his gaze from his lovely wife's face. "Well then, how long have you been away?" I asked. The man finally turned and looked at me, still beaming his joyous smile. "Two whole days!"

Two days? I was stunned. By the intensity of the greeting, I had assumed he'd been gone for at least several weeks – if not months. I know my expression betrayed me.

I said almost offhandedly, hoping to end my intrusion with some semblance of grace (and to get back to searching for my friend), "I hope my marriage is still that passionate after twelve years!"

The man suddenly stopped smiling. He looked me straight in the eye, and with forcefulness that burned right into my soul, he told me something that left me a different person. He told me, "Don't hope, friend... decide!" Then he flashed me his wonderful smile again, shook my hand and said, "God bless!"